

Opoffrelser, maa vi vel se bort fra. I det nordlige Kattegat er der Lid efter anden blevet anstillet saa vidtgaaende og nysigtige Undersøgelser gjennem en Række af Aar, at jeg ikke veed, hvad der staar tilbage at undersøge. Jeg vilde ønske, at Interessenten for Udviklingen af vort Havnevesen vilde føre til, at man skred til Udførelsen af nogle af de Projekter, som foreligger, istedetfor at anstille nye Undersøgelser, som i Virkeligheden ikke afhjælpe de tilstedeværende Mangler. I den Henseende have vi et Sted, hvorom vist Alle maa være enige, det er Frederikshavn, hvor ikke alene Forbedringer af Havnen og Havneforholdene ere nødvendige, men som det er uforvarligt at lade ligge længere, som den ligger, idet det ikke blot er et Tab for Skibsfarten, men er en Tilfidsfættelse af Hensynet til de Søfarende, som ikke er værdig for en civiliseret Nation. Hvad Hals angaar, er Indløbet jo der saa vel bekendt, at jeg ikke ser, at der er nogen egentlig Undersøgelse at foretage der. Man veed jo meget godt, at der ligger en Sandbarre udenfor Indløbet af Limfjorden, som naturligvis med en Muddermaskine kan fordybes til en vis Grad og til en vis Brede, hvis man vil, men man har den sørgelige Erfaring, at det i temmelig kort Tid løber sammen igjen. Jeg tror ikke, at man vil komme til noget andet Resultat, end at en vedvarende Fordybelse af dette Indløb maa kræve en vedvarende Oprensning. Der er ganske vist Noget, som paatrænger sig, et Spørgsmaal, til hvis Besvarelse man maatte kunde bidrage Noget. Der er nemlig ved den almindelige Maade, hvorpaa man her udfører Uddybninger, den Mangel, at de udføres med Dampmaskine og med Pramme. Men det har til Følge, at dette Arbejde kun kan gaa for sig, naar Veirforholdene ere gunstige. I uordentligt Veir kan det ikke lade sig gjøre, og den Omstændighed, at man ikke kan arbejde med Maskinen og Prammene til enhver Tid, forhindrer og besværliggjør i ganske betydelig Grad Arbejdet. Nu har man i den senere Tid i Holland opfundet en Muddermaskine, som suger Sandet til sig og optager det i selve Maskinen. Man er fri for Prammene, og det har til Følge, at man kan anvende Maskinen vedvarende, saaledes at Veirforandringer ingen synderlig Indflydelse have paa, hvorvidt Maskinen kan bruges eller ikke. Den gaar selv frem og aflæsser det opfugede Sand paa det Sted, hvor den kan lægge det. Det er muligt, at Anvendelsen af en saadan Maskine kunde lette Arbejdet og gjøre det billigere, og der er saaledes Meget at undersøge, men at undersøge selve Bundsforholdet tror jeg ikke vil lede til noget andet Resultat end det, man allerede gennem tidligere Forsøg kjender. Man kan vel paa anden Maade udrette Noget, idet man kan grave et nyt Løb for Limfjorden. Ogsaa det er projekteret. Der foreligger for Diebliffet et Projekt i saa Henseende, idet der skulde dannes et Udløb

ved Siden af det nuværende. Man maatte da se at beskytte det paa en saadan Maade, at det ikke blev udsat for Tilfanding, men om det laaber sig gjøre eller ikke, kan jeg for Diebliffet ikke have nogen afgjort Mening om, det vil være en Foranstaltning, som vil medføre Udgifter, der løbe op i mange Millioner. Ved Endringsforslag under Nr. 187 har det erede Udvalg sat en Betingelse for det rentefri Laan til Synæs og Hundested Havne, med Hensyn til hvilken jeg er noget i Tvivl om, hvad dets Mening egentlig har været. Saameget er vist, at hvis det bliver staaende saaledes, vil Laanet ikke kunne modtages. Sagen er nemlig den, at den Garanti, som en Kommune, i dette Tilfælde Frederiksborg Amts Kommune, giver for et saadant Laan, ikke er en Garanti for Laanets Tilbagebetaling, men en Garanti for, at der føres offentlig Tilsyn med paagjældende Havnekaßes Indtægter og Udgifter, saaledes at Indtægterne først anvendes til Afbetaling af Renter og Afdrag, forsaavidt som saadanne skulle gives, og at de dernæst anvendes til Vedligeholdelse af Havneanlægget, og først i det Tilfælde, at Havneindtægterne ikke ere tilstrækkelige til at vedligeholde Havneanlægget, paatager den paagjældende Amtskommune sig en Forpligtelse til at sørge for, at de aarlige Vedligeholdelsesarbejder blive udførte paa dennes Bekostning. Det har været vanskeligt at faae Amtsrådet til at gaa ind ogsaa paa disse Betingelser; men hvis det skal opstilles, som nærmest maa ligge i de af Udvalget benyttede Ord, at der skal være Garanti for Laanets Tilbagebetaling, vil man sige Nei dertil, og saa kan Foranstaltningen ikke træffes.

Med Hensyn til Spørgsmaalene om Forholdene ved de lollandste Diger har det erede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) givet en Fremstilling, som ikke vidner om noget paalideligt Studium af de herhenhørende Forhold. Sagen forholder sig nemlig saaledes, at ved Forslaget til Digeloven af 23de Mai 1873 var det bestemt, at de lollandste Diger skulde gaa fra Raskov Fjord og ned til Røddy og ikke Ost for Røddy Fjord, som det erede Medlem har sagt, men de skulde bøje sig Nord ind om Røddy Fjord, og de vilde standse omtrent lidt Nord for Fjorden. Oplysningerne herom ville kunne søges i Rigsdagsstidenden 1872—73 Till. A. Sp. 3119—22. Anlægsomkostningerne til dette Dige vare ganske vist kalkulerede til 700,000 Kr., og deraf skulde Statskassen betale de 140,000 Kr., hvormod Beboerne skulde udrede Resten, men til Udredelsen af dette Beløb skulde Amtsreparitionsfonden ved Hjælp af et optaget Laan byde dem et Laan mod Tilbagebetaling i 28 Aar. Forholdet var altsaa det, at af disse 700,000 Kr. skulde Beboerne selv betale de 560,000 Kr., men dertil skulde der af Amtsreparitionsfonden ydes dem et Laan, som skulde tilbagebetales i Løbet af